

Samfunnsmessige konsekvenser - etablering av et 50 MW KI/HPC datasenter i Mo i Rana

& KPB

Hovedfunn-Ringvirkningsanalyse av 50 MW KI/HPC datasenter Mo i Rana

På oppdrag fra T1 Energy har KPB beregnet potensielle ringvirkninger fra investering i et 50 MW KI-trenings datasenter lokalisert til GIGA Arctic bygget i Mo Industripark. Etableringen betyr en investering på om lag 12 milliarder kroner. T1 Energy er tildelt 50 MW elektrisk kraft til anlegget. Etablering i Giga Arctic gjør at datasenteret kan stå ferdig i 2027, gitt de nødvendige tillatelser. Beregningen av ringvirkninger er basert på erfaringstall for norske og lokale leveranser til FREYR Battery utbyggingene i Rana. I disse prosjektene leverte lokalt næringsliv mer enn forventet.

Basert på de foreslåtte konseptene, viser analysen at ringvirkninger i utbyggingsfasen vil være mellom 700 og 1400 årsverk nasjonalt, og mellom 280 og 560 årsverk fra lokalt næringsliv i Rana.

I driftsfasen vil datasenteret ha behov for mellom 110 og 200 årsverk nasjonalt, og lokalt i Rana vil det være et behov for 75 til 120 årsverk for drift og vedlikehold. Tallene indikerer lavt og høyt scenario for de ulike teknologiske konseptene. Mest sannsynlig vil verdiene stabilisere seg midt mellom alternativene.

Etableringen vil generere skatte inntekter årlig kommune og stat. Skatte inngangen vil være mellom 21 og 24 millioner årlig fra drift og mellom 7 og 10 millioner årlig lokalt. I tillegg kommer eiendoms skatt til Rana kommune (foreløpig ikke fastsatt).

NORGE	Anleggsfase		Et ordinært driftsår	
	Lavt	Høyt	Lavt	Høyt
Leveranser/kostnader	1,2 mrd. kr	2,4 mrd. kr	355 mill. kr	639 mill. kr
Årsverk	700	1 400	110	200

LOKALT	Anleggsfase		Et ordinært driftsår	
	Lavt	Høyt	Lavt	Høyt
Leveranser/kostnader	720 mill. kr	1.4 mrd kr	339 mill kr.	561 mill. kr
Årsverk	280	560	75	120

Oppdraget

T1 Energy har gitt KPB i oppdrag å utarbeide estimat på forventede samfunnsmessige konsekvenser ved etablering av et 50 MW KI datasenter i Giga Arctics lokaler i Mo i Rana.

Som utgangspunkt for beregninger er det benyttet kostnadsestimater og konseptbeskrivelser fra oppdragsgiver. KPB har tidligere levert ringvirkningsberegninger knyttet til prosjektene; etablering av FREYR Battery sitt CQP anlegg og byggingen av GIGA-Arctic anlegget i Mo i Rana. Erfaringen fra utbyggingene viser at det er betydelig tilgjengelig kapasitet hos lokale leverandører til store prosjekter som et datasenteret. Disse erfaringen er lagt til grunn for estimatet av lokale ringvirkninger i utbyggings og driftsfasen for et nytt datasenter.

Beregningene er basert på konseptstudien vil oppdateres etter hvert som prosjektet modnes mot oppstart.

Det gjøres oppmerksom på at det er betydelig usikkerhet forbundet med denne type analyser siden endelig omfang av investeringer og dimensjonering av drift ikke er besluttet. Analysen er beste anslag ut fra tilgjengelig informasjon per mai 2026.

Om T1 Energy

Oppdragsgiver T1 Energy, tidligere FREYR Battery, er et børsnotert industriselskap med hovedkontor i Austin, Texas. Selskapet er notert på New York-børsen (NYSE) under tickeren «TE» og ledes av Daniel Barcelo. I 2025 hadde selskapet en netto omsetning på 755 millioner amerikanske dollar.

T1 Energy utvikler og leverer løsninger innen solcellemoduler, solceller og energilagring. Selskapets mål er å bidra til en mer robust og bærekraftig verdikjede for fornybar energi gjennom industriell produksjon, teknologisk utvikling og strategiske investeringer.

Selskapet ble etablert i 2018 av norske grunnleggere som et batteriselskap med ambisjon om å utvikle bærekraftig batteriproduksjon basert på fornybar energi, blant annet i Mo i Rana. Satsingen i Norge omfattet utvikling av anlegget Giga Arctic. Planene om en batterisatsing er senere justert som følge av endrede markedsforhold og en strategisk dreining mot virksomhet i USA og satsing på solenergi.

I tillegg til solenergisatsingen planlegger selskapet nå å utvikle et datasenter i Mo i Rana, i lokalene til Giga Arctic. I 2026 tildelte Statnett T1 Energy 50 megawatt (MW) nettkapasitet til drift samtidig som selskapet står i kapasitets kø for ytterligere tildeling.

Foto: Unsplash/getty images

Datasentre en næring i vekst

Det moderne samfunnet preges av et stort digitaliseringsbehov. Økende datamengder, sterk vekst i bruk av kunstig intelligens og bruk av skybaserte tjenester gjør at behovet for datalagring og prosessering vil fortsette å vokse. Samtidig har datasentre blitt en kritisk infrastruktur som er nødvendig for drift av både næringsliv og samfunn.

Foto: Kevin Ache/Unsplash

Hva er et datasenter og hva er KI-trening?

Et datasenter er en fysisk installasjon hvor flere datamaskiner (*servere*) samarbeider for å lagre, behandle og levere data. Datasentre utgjør den tekniske grunnmuren for moderne IT-drift og muliggjør tjenester som avansert dataanalyse, kunstig intelligens, skytjenester og strømming av digitalt innhold.

Datasentert i Mo i Rana er rettet mot KI-trening. Det skjer ikke i interaksjon med enkeltbrukere i sanntid, men modeller/algoritmer som læres opp til å gjenkjenne mønstre, ta beslutninger, lage prediksjoner (en kvalifisert gjetning om fremtiden) og generere innhold. Modellen får tilgang til store mengder data og trener så på oppgaveløsning hvor den sammenligner og korrigerer, for så å justere og forbedre seg litt hver gang. Dette utføres millioner og milliarder av ganger.

Når en modell er ferdigtrent, kan den brukes til å svare på spørsmål, analysere data og generere tekst og bilder, altså at modellen kan utføre oppgaver selv. Rutineoppgaver kan automatiseres.

Fordi hastigheten er så høy når modeller trenes med KI, forkortes tidsbruken i for eksempel forskning på klima, genetikk, medisin, epidemiologi, økonomiske analyser, samfunnsvitenskap, materialforskning og bildeanalyse som f.eks røntgen. Ved at modellen trenes med KI, slipper man forsøke "alle" muligheter i virkeligheten og heller fokusere på de mest sannsynlige mulighetene. Det som før tok måneder, kan ta minutter med modeller trent med KI.

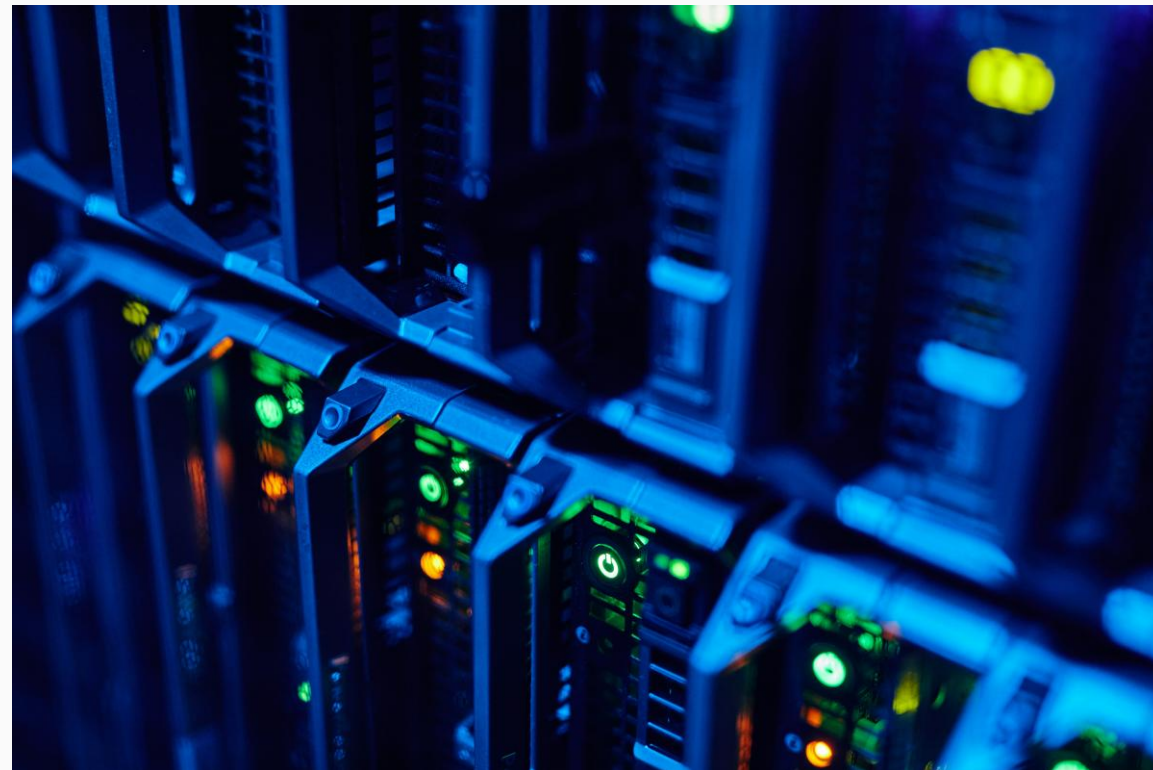

Foto: Getty Images/Unsplash

Framtidsnæring

Regjeringen løfter datasentre fram som kritisk digital infrastruktur og en næring Norge ønsker å utvikle videre. Målet er å sikre en datasenternæring som er samfunnsnyttig, sikker og bærekraftig.

Regjeringens datasenterstrategi legger til grunn at datasentre er kritisk infrastruktur og skal utvikles som en bærekraftig og samfunnsnyttig næring i Norge. Strategien vektlegger særlig tre forhold: økt verdiskaping og lokale ringvirkninger, styrket nasjonal sikkerhet og digital autonomi, samt krav til energieffektiv drift og lavt klimaavtrykk.

Etablering av datasentervirksomhet i Giga Arctics fabrikk vil legge til rette for effektiv utnyttelse av eksisterende industriell bygningsmasse i et regulert næringsområde som er i tråd med nasjonale føringer om arealeffektiv og bærekraftig utbygging. Prosjektet vil kunne bidra til lokal verdiskaping gjennom drift, vedlikehold og leveranser fra regionalt næringsliv, og dermed understøtte regjeringens mål om økte ringvirkninger fra datasenternæringen. Videre vil lokalisering i Rana, med tilgang til etablert infrastruktur og kraft, gi gode forutsetninger for energieffektiv drift basert på fornybare energikilder. Et datasenter i Giga Arctic bygget vil også kunne bidra til å styrke nasjonal digital infrastruktur og beredskap, ved at datalagring og prosessering skjer innenfor norsk jurisdiksjon. Samlet sett vurderes en slik anvendelse å være i tråd med regjeringens mål om en datasenternæring som kombinerer verdiskaping, sikkerhet og bærekraft.

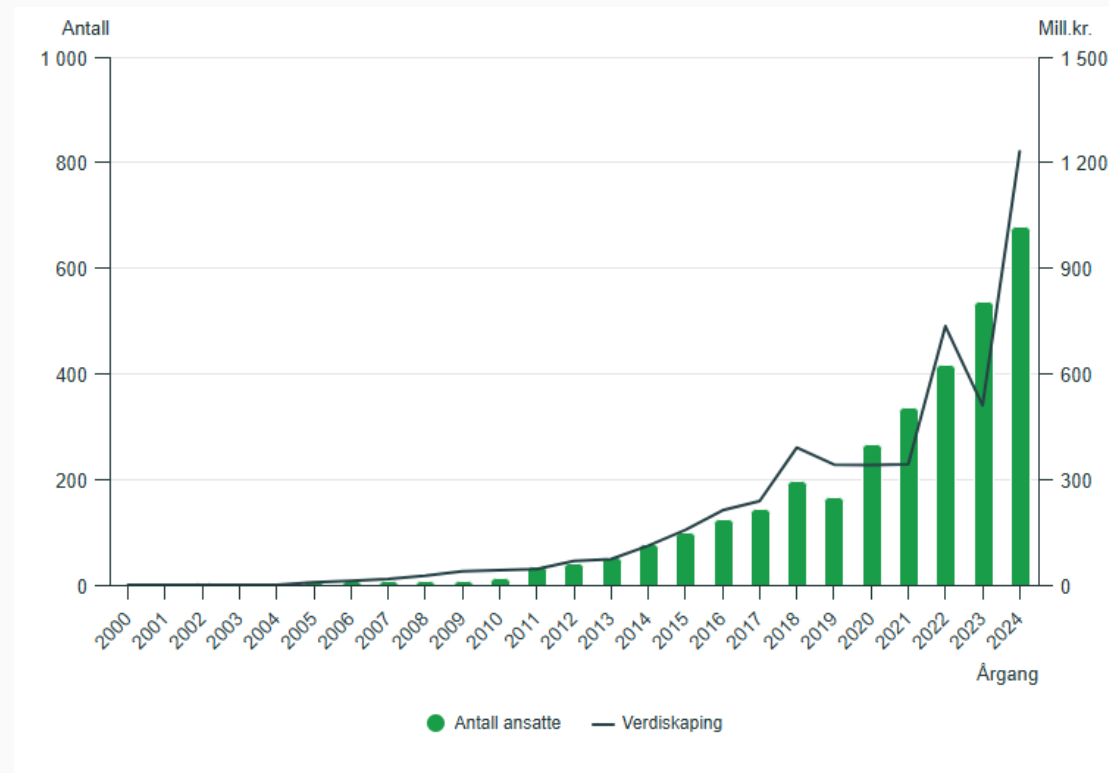
Utvikling i næringen frem til i dag

Nord-Norge har særskilte fortrinn for datasenteretableringer, særlig knyttet til klima og energitilgang. Det kalde klimaet gir gode muligheter for energieffektiv kjøling, enten ved bruk av uteluft eller sjøvann. Dette reduserer både energibehovet, driftskostnadene og det samlede miljøavtrykket.

I flere nordlige regioner finnes det også et kraftoverskudd som er krevende å utnytte fullt ut i annen industri. Datasentre kan derfor bidra til å ta i bruk tilgjengelig energi, samtidig som de legger til rette for ny næringsaktivitet og arbeidsplasser i områder med begrenset industriell vekst.

Datasenter er i sterk vekst globalt, drevet av digitalisering, økt bruk av skybaserte tjenester og utviklingen av kunstig intelligens. Dette gjør næringen til en viktig del av fremtidens næringsstruktur, og sentral for Norges mulighet til å delta i den videre digitale utviklingen.

Datasentre anses som viktig for økt kompetanse, verdiskaping og sysselsetning i regionene i nord. Det er anslått at datasenterbransjen vil ha en årlig vekst på cirka 10 prosent på verdensbasis frem til 2030. I all hovedsak driver digitalisering av samfunnet veksten. KI er en viktig drivkraft med økende behov for utregning av større beregningsoppgaver og generativ KI.

Utvikling av direkte sysselsetting og verdiskaping i datasenternæringen. Kilde: SSB.no

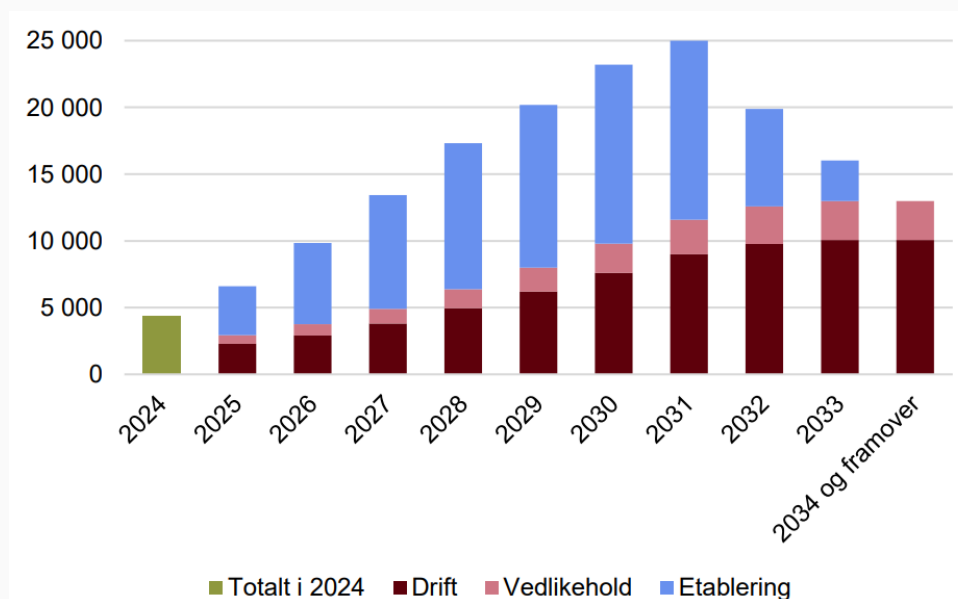
Investerer for sterk vekst

Norge har på kort tid blitt et attraktivt land for etablering av datasentre. Dette skyldes særlig en kombinasjon av naturgitte fortrinn og økende global etterspørsel etter datalagring og regnekraft. Dette er drevet av en vekst ved digitalisering og kunstig intelligens. Datasentre utgjør selve infrastrukturen bak denne utviklingen, og behovet for nye anlegg forventes å øke betydelig i årene fremover.

En viktig forklaring på at Norge er særlig attraktiv for lokalisering av datasentre er tilgangen på stabil, rimelig og fornybar kraft. Norsk vannkraft gir lave klimagassutslipp og konkurransedyktige strømpriser. Dette er avgjørende i en næring der energi utgjør store deler av kostnadene. På grunn av eksisterende kraftinfrastruktur, tilgjengelige bygg, egen tomt, tilgang til industriell infrastruktur, og fravær av naturinngrep er Mo industripark særlig gunstig tilrettelagt for å møte nye behov.

Den globale etterspørselen etter datakapasitet vokser raskere enn utbyggingen av kraftnettets kapasitet. Denne begrensningen er ikke tilstede i Rana. Dette gjør at etablering i Mo i Rana raskt kan treffe et voksende marked og samtidig bidra til økt næringsmessig diversifisering på Helgeland. Det er forventninger om ringvirkninger i form av økt sysselsetting både i utbyggingsfase og drift.

En ny analyse fra SSB (2026) viser at ringvirkningene fra datasentre i stor grad er knyttet til etableringsfasen, og at effektene i driftsfasen er mer begrensede. Sammenlignet med tradisjonell kraftintensiv industri er både verdiskaping per energienhet og de samlede ringvirkningene lavere. Noe som reflekterer at datasentre er kapitalintensive og krever relativt få ansatte i drift. Ansatte i drift av datasentre avhenger av type senter og om drift går parallelt med utvidelser og fornyelse av utstyr.

Kilde: Verdiskaping i Norsk datasenterindustri, Samfunnsøkonomisk Analyse, nr 33-2024

Bakgrunn for etablering av datasenter i Mo i Rana

T1 eier produksjonslokalene Giga Arctic i Mo i Rana. Siden bygget er tilgjengelig er det mulig å få datasenteret i drift tidligere enn om det skulle anlegges et nytt bygg. Planlagt produksjonsstart er andre kvartal 2027.

Relevante fortrinn ved etableringen

- Det finnes et ferdig bygg der datasenteret kan benytte deler av bygget, og en unngår all tomteutvikling og naturinngrep
- Etableringen skjer i Mo Industripark, i umiddelbar nærhet til strømforsyning, industriell infrastruktur og en stor mengde leverandører
- Tilgang til 100 % vannkraft fra strømmettet
- Lave strømpriser i NO4 området Nord-Norge
- Kaldt klima som gir kjøleeffektivisering og høyere beregningstetthet
- Eksisterende industriområde godt egnet for datasenter og infrastrukturetablering
- Region med allerede etablert digital infrastruktur, inkludert Nasjonalbibliotekets datasenter
- Allerede tildelt 50 MW strømkapasitet fra Statnett
- Ny storflyplass gjør Mo i Rana som arbeidssted mer attraktiv for pendlere

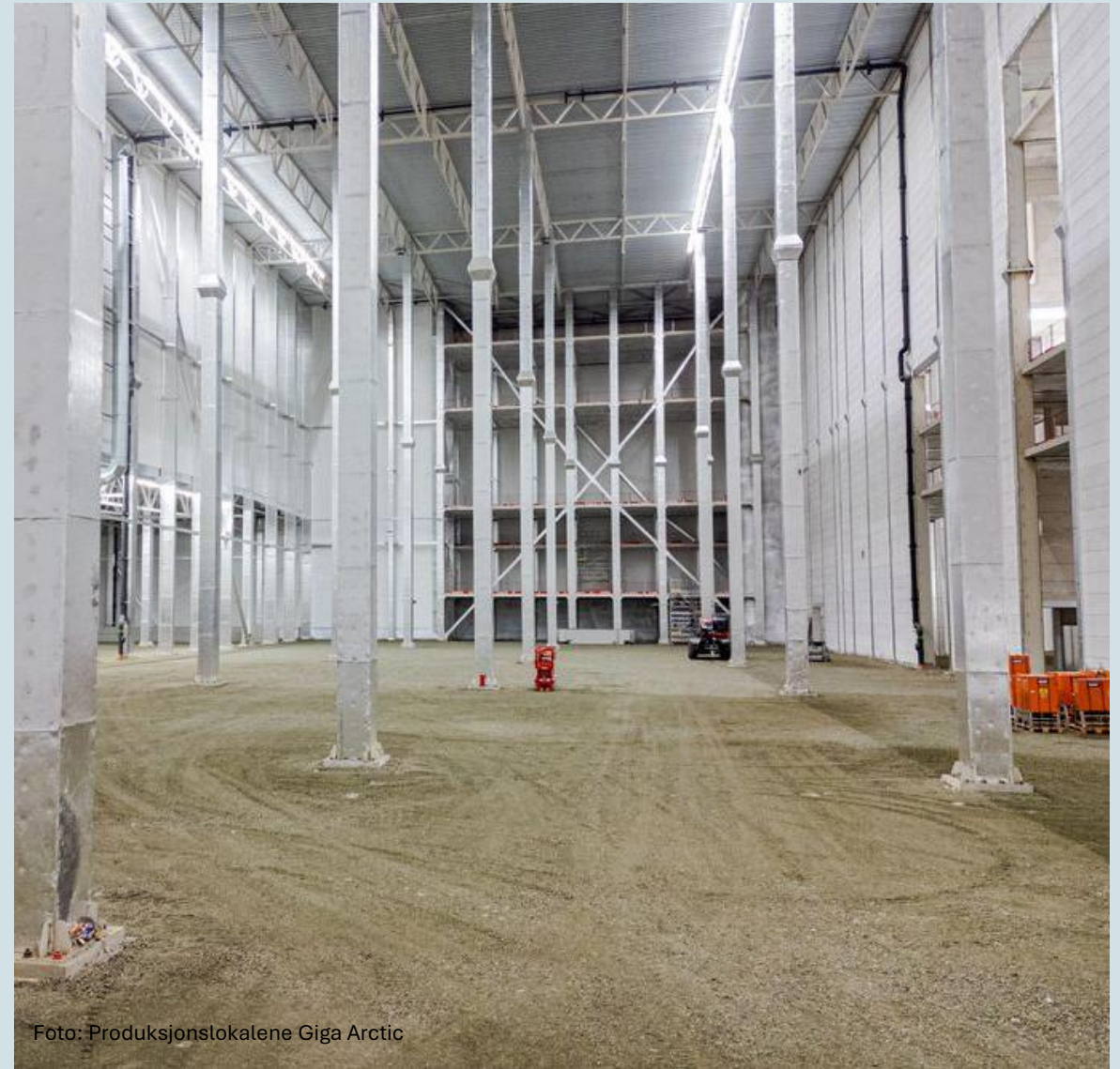

Foto: Produksjonslokalene Giga Arctic

Lokalisering til Mo i Rana

Giga Arctic ligger på Sentraltomta i Mo Industripark i Mo i Rana. Bygget er dimensjonert for storskala industrivirksomhet og har en svært robust og fleksibel bygningsstruktur. Anlegget har en utstrekning på om lag 650 meter i lengde og 150 meter i bredde, med en høyde på rundt 33 meter. Bygget har et areal på 86.000 m² fordelt på de to seksjonene;

Øst: 70.343 m²

Nord: 16.330 m²

Adressen til fabrikkens er Svabovveien, 8624 Mo i Rana.

Bygget er utformet med store sammenhengende produksjonsflater og betydelig takhøyde, tilpasset tung industri og logistikk. Den store grunnflaten gir gode muligheter for fleksibel intern organisering og tilpasning til ulike typer aktivitet. Lokaliseringen i Mo Industripark gir direkte tilgang til etablert industriell infrastruktur.

Det planlagte datasenteret på 50 MW vil ta i bruk en seksjon av bygningsmassen og en andel av tomten på utsiden av bygget.

Foto: Hent

Byggets egnethet for etablering av et datasenter

Bygget med uteområder har god kapasitet for datasenterformål, herunder stor ledig grunnflate, høy fleksibilitet og god tilgang til omliggende industriell infrastruktur. Samtidig vil det være behov for tilpasninger knyttet til kraftforsyning, etablering av utendørs varmevekslere for kjøling og tekniske installasjoner i form av innendørs datahall før bygget kan tas i bruk til datasenterdrift.

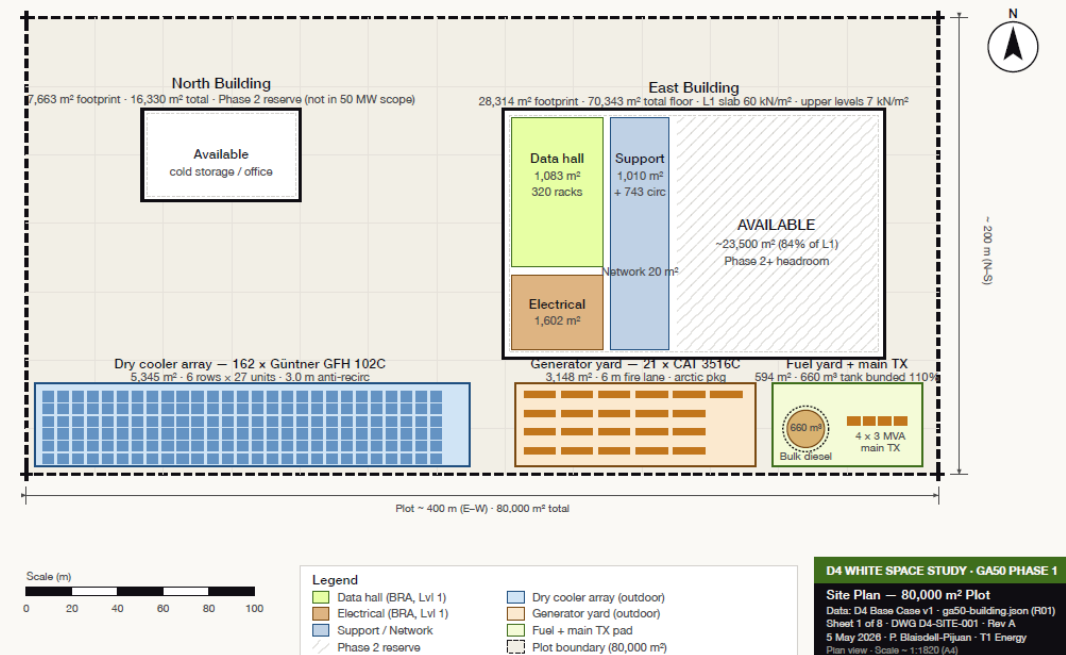
Et ferdig datasenter må ha følgende areal for følgende funksjonsområder:

- Kjerneareal med datasaler med prosessor skap, kjøleanlegg, kraftforsyning og teknisk infrastruktur som monterings hyller og kabelføringer og datalinjer. Dette vil ha form av bygg i bygg utførelse.
- Elektrotekniske rom for ordinær strømforsyning og reservekraft/nødstrøm (UPS, transformatorer, batterilagring, nødstrøms aggregater)
- Nettverksrom for fiberinnang, annen datakommunikasjon og tilkobling til eksterne operatører
- Støttearealer som kontrollrom, verksted, lager, sikkerhetsanlegg, personalrom, tekniske rom og personalfasiliteter
- Utendørs anlegg inkludert kjølesystemer, nødstrøms generatorer med tilhørende drivstofflagring

Arealbehov avhenger av endelig valg av tekniske løsninger. Det innendørs arealbehovet er estimert i området mellom 4.500 - 6.700 m². Utendørs areal behov er estimert til mellom 8.800 - 12.100 m². I sum gir tilgjengelig bygg og byggeklare uteområder mulighet for rask etablering.

GA50 — Site Plan, 50 MW Phase 1

Mo Industrial Park - Mo i Rana - 66.31°N - ETRS89/UTM33N - plot area 80,000 m² (R01)

Behov for leveranser i etablerings- og driftsfase

Det vil være behov for leveranser fra både nasjonalt, internasjonalt og lokalt næringsliv til etablering og drift av datasenteret.

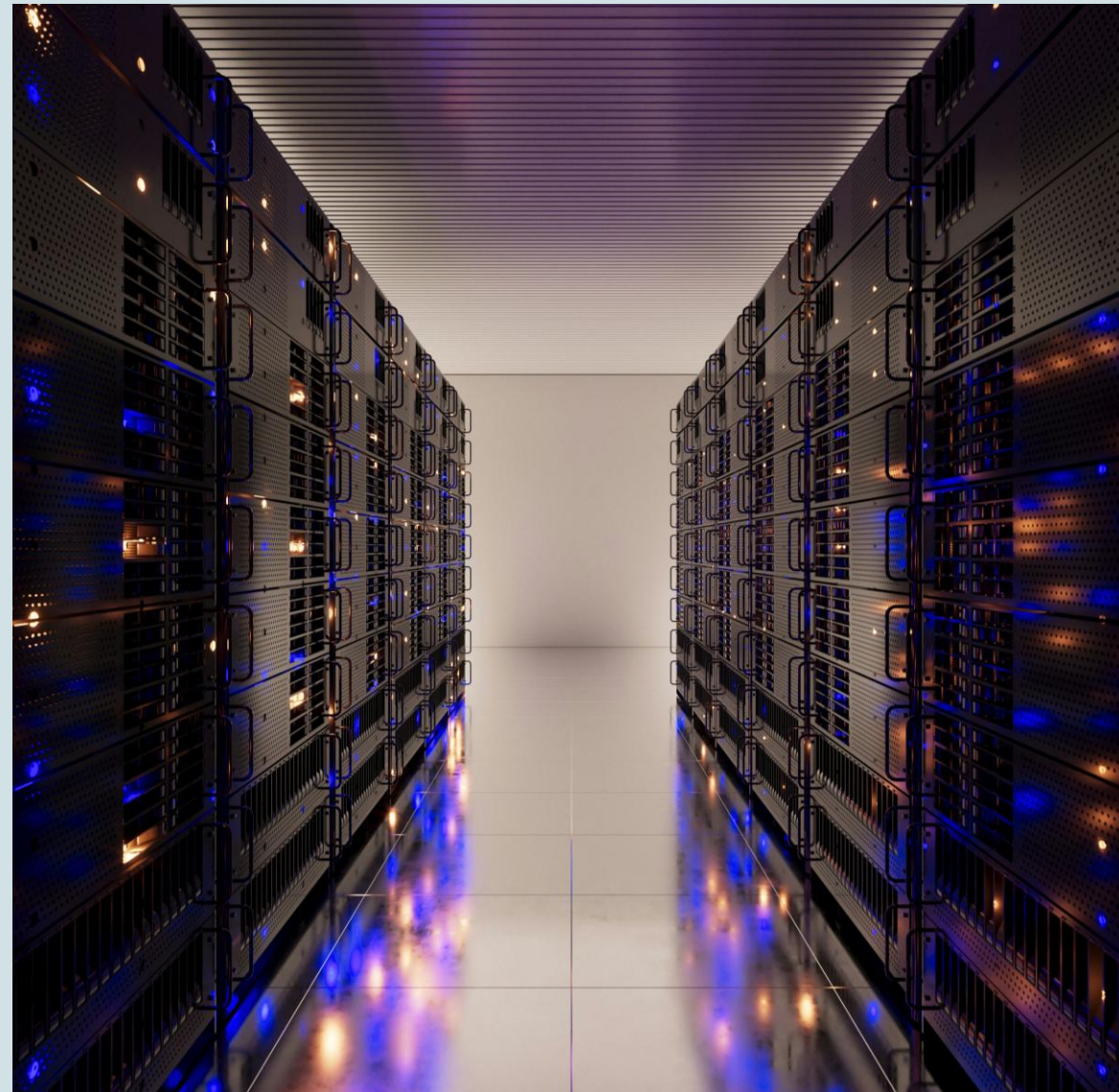

Foto: Unsplash

Leveranseområder ved etablering av et datasenter

Ved etablering av et datasenter vil det kreve en rekke aktører i de forskjellige fasene for etablering av bygg og drift. Et datasenter vil kreve investeringer og bruk av flere lokale og eksterne aktører i en flere faser. Under presenteres en forenklet analyse i fire steg;

Planlegging og forprosjekt: I denne fasen gjennomføres analyser av lokasjon, krafttilgang, reguleringsforhold og tekniske krav. Det utarbeides ofte konseptvalg, kostnadsestimater og prosjektstruktur. I denne fasen er det behov for teknisk tjenesteyting fra både internasjonale, nasjonale og lokale leverandører.

Tilpasning av bygningsmassen: Kostnader relatert til tilkobling til strømnnett, tilpasninger i fabrikklokalet og etablering av nødstrøms-anlegg. Ved tilkobling til strømnnett kreves det bistand og leveranse av lokale elektrikere og nettselskap. Ved tilpassing av byggmasse vil lokale leverandører være konkurransedyktige.

Kjøp og installering av teknisk og elektronisk utstyr: Den mest kapitalintensive delen av prosjektet er knyttet til anskaffelse og installasjon av datasenterets tekniske infrastruktur. Dette inkluderer IT-utstyr som datarack og servere, samt tilhørende elektriske systemer, kjøleløsninger og bygningsrelaterte installasjoner. Det meste av utstyret kjøpes inn fra utland. Sammensetningen av disse investeringene er avgjørende for ytelse, energieffektivitet og skalerbarhet. For eksempel ved installering av IT-utstyr forventes det at en del lokal kompetanse vil benyttes.

Test og igangkjøring: I slutfasen gjennomføres testing og idriftsettelse av anlegget. Dette inkluderer funksjonstester, sikkerhetsverifikasjon og optimalisering av systemene før kommersiell drift.

Listen er ikke uttømmende. Det forventes betydelig verdiskapelse i etableringsfasen, både direkte gjennom investeringer og indirekte gjennom ringvirkninger i tilknyttede næringer.

Leveranseområder i driftsfasen

Ved drift av et datasenter i Mo i Rana vil leveranseområdene i hovedsak være knyttet til løpende driftskostnader og tilknyttede tjenester.

En vesentlig del av kostnadene vil være knyttet til kjøp av elektrisk kraft fra norske leverandører, samt lønnsrelaterte kostnader til egne ansatte og innleid arbeidskraft. Videre vil virksomheten generere skatteinntekter til kommune, fylke og stat, herunder selskapsskatt og eiendomsskatt.

I tillegg vil drift av datasenteret medføre etterspørsel etter en rekke støttetjenester, blant annet innen sikkerhet, forsikring, teknisk oppfølging, reparasjon og vedlikehold av installasjoner og komponenter. Dette inkluderer både interne funksjoner og kjøp av tjenester fra eksterne leverandører, særlig knyttet til drift og vedlikehold av kritisk infrastruktur.

Samlet sett innebærer dette at driften av datasenteret gir direkte leveranser i form av kraftkjøp, arbeidskraft og tjenesteanskaffelser, og vil bidra til lokal og regional verdiskaping gjennom etterspørsel etter varer og tjenester.

Pilotfabrikken, leverandører på befaring

Ringvirkninger

Datasentre skaper ringvirkninger i Norge ved at de sysselsetter egne ansatte og kjøper varer og tjenester fra leverandører, som igjen gjør innkjøp hos sine underleverandører (ofte i flere ledd) noe som utløser indirekte økonomiske effekter gjennom hele verdikjeden, samtidig som de ansatte bidrar til konsumeffekter gjennom skattebetaling og bruk av sin lønn i lokaløkonomien.

Ringvirkningene fra datasentre oppstår både i etableringsfasen, der store investeringer og omfattende innkjøp, gir umiddelbare lokale effekter, og i den ordinære driftsfasen, der behovet for tjenester og vedlikehold skaper varige økonomiske bidrag.

Siden dette er en relativt ny næring i Norge, er det fortsatt betydelig usikkerhet knyttet til størrelsen på ringvirkningene. Det må likevel forventes at det norske leverandørmarkedet gradvis tilpasser seg behovene til datasentrene, selv om mye naturlig nok fortsatt vil måtte kjøpes fra utlandet. For mange kommuner vil datasentre uansett representere et positivt bidrag gjennom diversifisering av arbeidsmarkedet, økt aktivitet, nye arbeidsplasser og styrking av lokalt næringsliv.

Lokale ringvirkninger påvirkes av omkringliggende lokalt næringsliv. I Rana er det allerede en omfattende leverandør industri rettet mot annen kraftkrevende industri. Utbyggingen av Freyr Battery viste at lokale leverandører var konkurransedyktige. Det gjør at andelen lokale leveranser er økt i beregningene, gitt de faktiske tallene KPB har tilgang til fra Freyr Battery utbyggingen.

Foto: Visit Helgeland, Hans Petter Sørensen, Moholmen

Ringvirkninger – kort om metodikk

Direkte årsverk omfatter de ansatte på datasenteret. I tillegg omfatter denne gruppen årsverk hos leverandører med direkte leveranser til datasenteret, det vil si leverandører i første ledd.

Indirekte årsverk oppstår når leverandørbedrifter handler varer og tjenester hos sine underleverandører. Slike underleveranser kan skje i mange ledd. Ringvirkningsmodellen beregner virkningene helt tilbake til siste ledd.

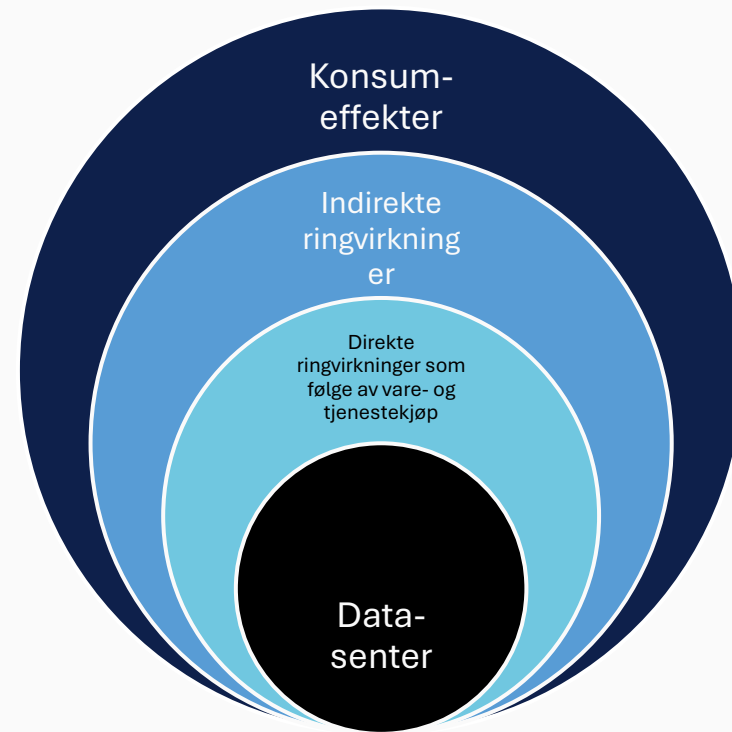
Konsum oppstår når sysselsatte benytter sin lønn til kjøp av varer og tjenester til private formål, eller at en kommune får økt skatteinntekter som igjen gir økt kommunalt konsum. I denne studien ser vi tydelig konsumeffektene i form av offentlig sysselsetting, private tjenester og varehandel..

Verdiskaping beregnes som bedriftenes omsetning fratrasket alle varekjøp til produksjonen. Det tilsvarer begrepet bruttoprodukt i nasjonalregnskapet.

Metodikk for beregning av ringvirkninger vil være den samme for driftsfase som for investeringsfase. Den store forskjellen ligger i at driftsfasen vil generere ringvirkninger over hele driftsperioden, mens ringvirkningene i etableringsfasen er mer kortsiktig. Erfaringsmessig er ringvirkningene betydelig større i forbindelse med etableringen enn hva som er tilfelle i et ordinært driftsår. Den store forskjellen ligger i at den store aktiviteten for å få sentrene opp å gå er mer arbeidsintensiv enn i driftsfasen. Samtidig vil ringvirkningen i drift skje i alle år så lenge datasentrene er i drift. I løpet av driftsperioden vil det kunne skje utvidelser og modifikasjoner som bidrar til ytterligere ringvirkninger.

Beregningene utføres ved bruk av en ringvirkningsmodell som bygger på kryssløp.

Alle beregninger er basert på foreliggende informasjon for utbyggings og drifts konsepter og vil måtte oppdateres når endelig konsept er besluttet.

Fortregningseffekter

Analysen omfatter ikke fortregningseffekter i næringslivet. Det betyr at flere av årsverkene i leverandørindustrien også kunne ha oppstått i andre næringer. Årsverkene i leverandørindustrien er ikke nødvendigvis nyskapte årsverk, men leveransene til datasenteret bidrar til å opprettholde sysselsetting i de næringene som har leveranser og hos deres underleverandører.

Ringvirkninger – etableringsfasen

Kostnadsanslagene tilsier en investering på 12 mrd. kr for å få etablert et 50 MW KI/HPC datasenter i Mo i Rana.

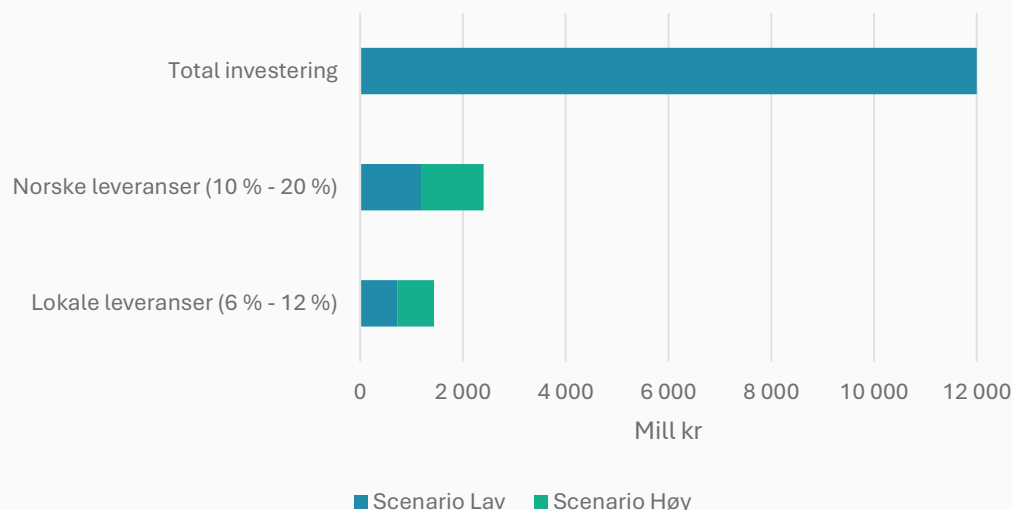
Siden prosjektet befinner seg i en tidlig fase er det fremdeles usikkerhet relatert til norsk leveranseandel. Det er derfor naturlig å vise potensialet for leveranser gjennom å benytte intervaller. I definisjon av intervaller har KPB basert seg på erfaringstall fra faktiske leveranser fra tidligere analyser av FREYR Battery utbyggingen.

Figuren til venstre viser to scenarier for norsk andel. Investeringen ligger fast på 12 mrd. kr i begge scenariene, men hvor nasjonal og lokal andel varierer. Lokale leveranser i etableringsfasen vil i hovedsak være relatert til tilpasning av bygningsmassen for datasentervirksomhet og installasjonsarbeider.

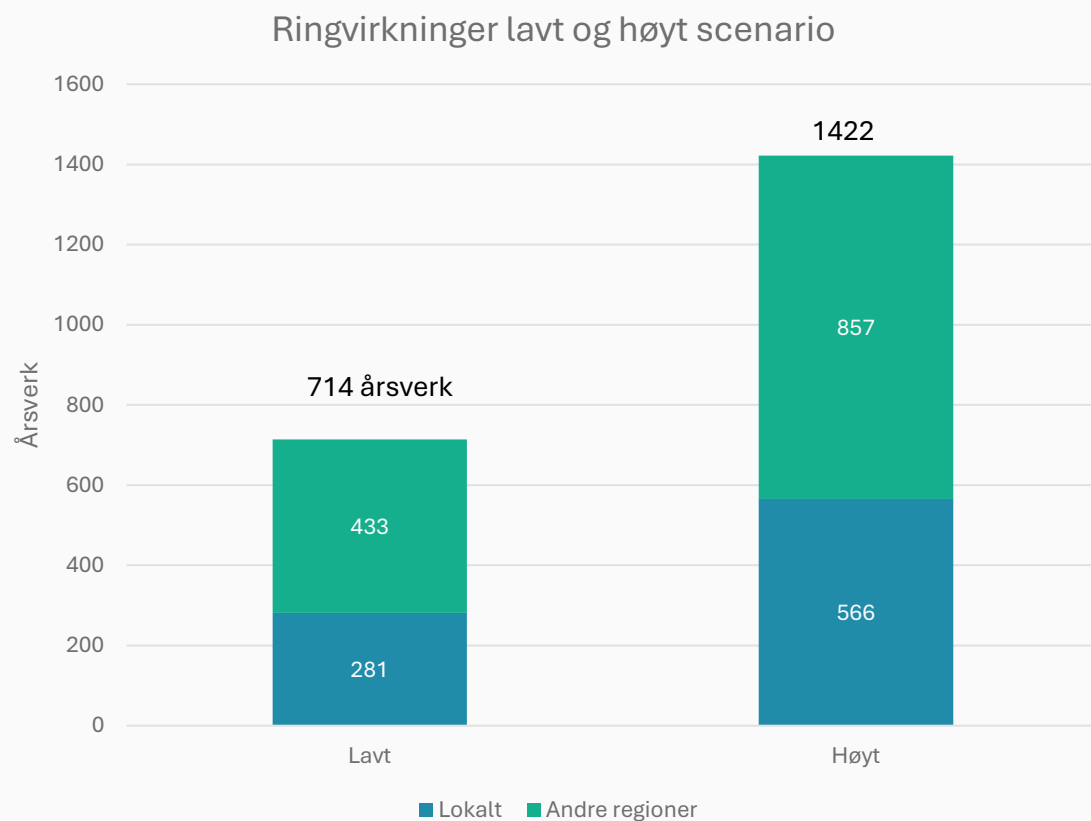
I scenario 1 er det antatt en norsk andel på 10 prosent, og at 60 prosent av de norske leveransene vil komme fra lokal leverandørindustri i Mo i Rana med omegn. I scenario 2 er det lagt til grunn en norsk andel på 20 prosent, hvorav den lokale andelen i Mo i Rana med omegnskommuner også her utgjør 60 prosent.

En høy lokal andel må sees i sammenheng med at det finnes næringsliv i Rana som har høy kompetanse og har bevist gjennom andre prosjekter at de kan levere de tjenester som det her er behov for.

Investering intervall mellom scenarier: Lav - Høy

Ringvirkninger – etableringsfasen forts...

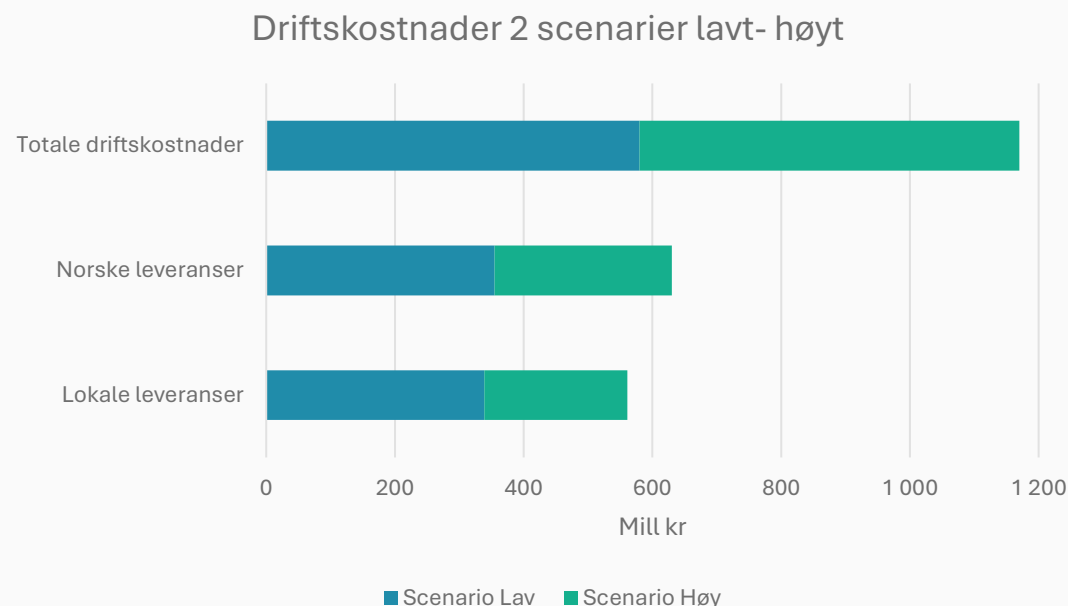
Den samlede norske sysselsettingseffekten tilknyttet etableringen er beregnet til 714 årsverk i lavscenarioet og 1.422 årsverk i høyscenarioet. Av dette tilfaller 281 årsverk Rana i lavscenarioet og opp til 566 årsverk i høyscenarioet. Dette indikerer at en betydelig del av aktiviteten kan forankres lokalt, samtidig som en stor andel av verdiskapingen skjer nasjonalt. Beregningene hensyntar indirekte effekter og konsum.

Sammensetningen av sysselsettingseffektene viser at det er leverandørleddet som i hovedsak driver aktiviteten. Både direkte og indirekte årsverk hos leverandører utgjør de største komponentene, mens konsumeffektene er mer begrensede. De direkte effektene er i stor grad knyttet til leveranser til prosjektet, og disse fanges i betydelig grad opp lokalt.

De indirekte effektene, som oppstår gjennom leverandørenes kjøp av varer og tjenester fra underleverandører, er derimot relativt sett lavere i en regional avgrensning enn nasjonalt. Dette henger sammen med at leverandører i regionen også er avhengige av å hente innsatsfaktorer og spesialiserte tjenester fra aktører utenfor Mo i Rana med omland. Dermed oppstår en del av de videre ringvirkningene i andre deler av landet.

Samlet sett innebærer dette at de lokale sysselsettingseffektene i stor grad er knyttet til direkte leveranser og lokal leverandøraktivitet, mens de indirekte effektene i større grad fordeles nasjonalt gjennom den bredere leverandørkjeden.

Ringvirkninger i et ordinært driftsår

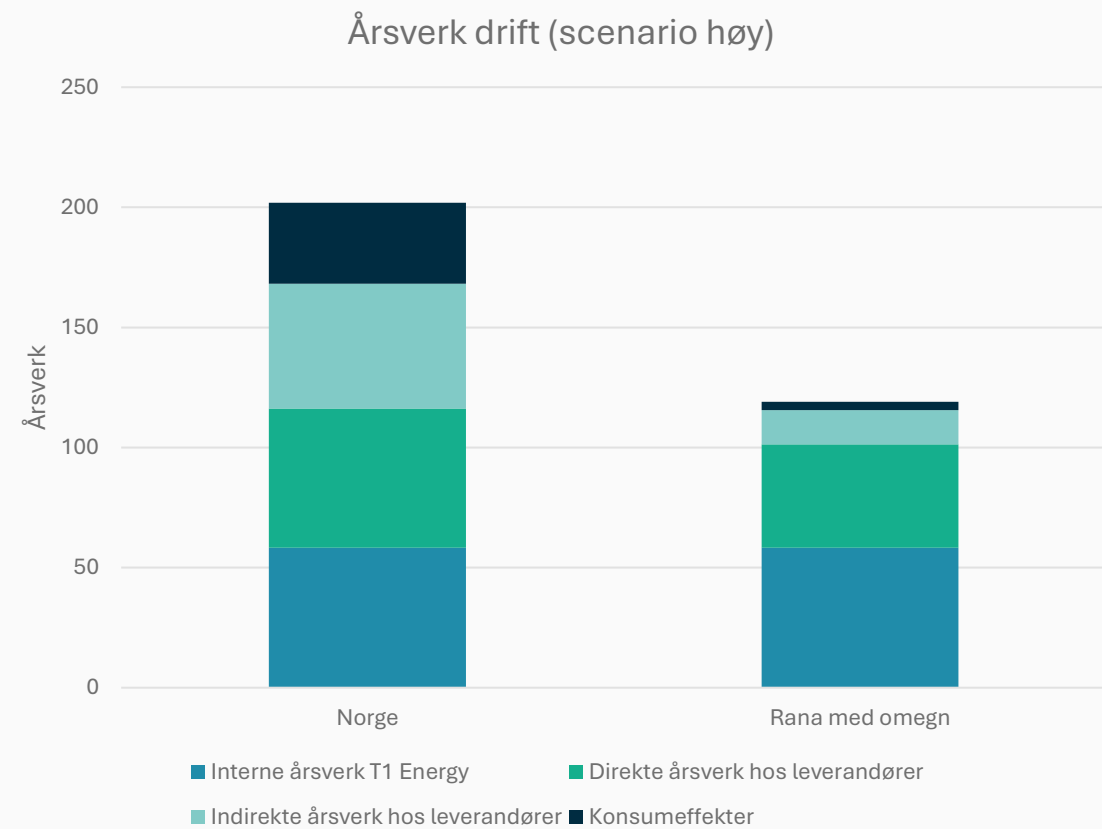
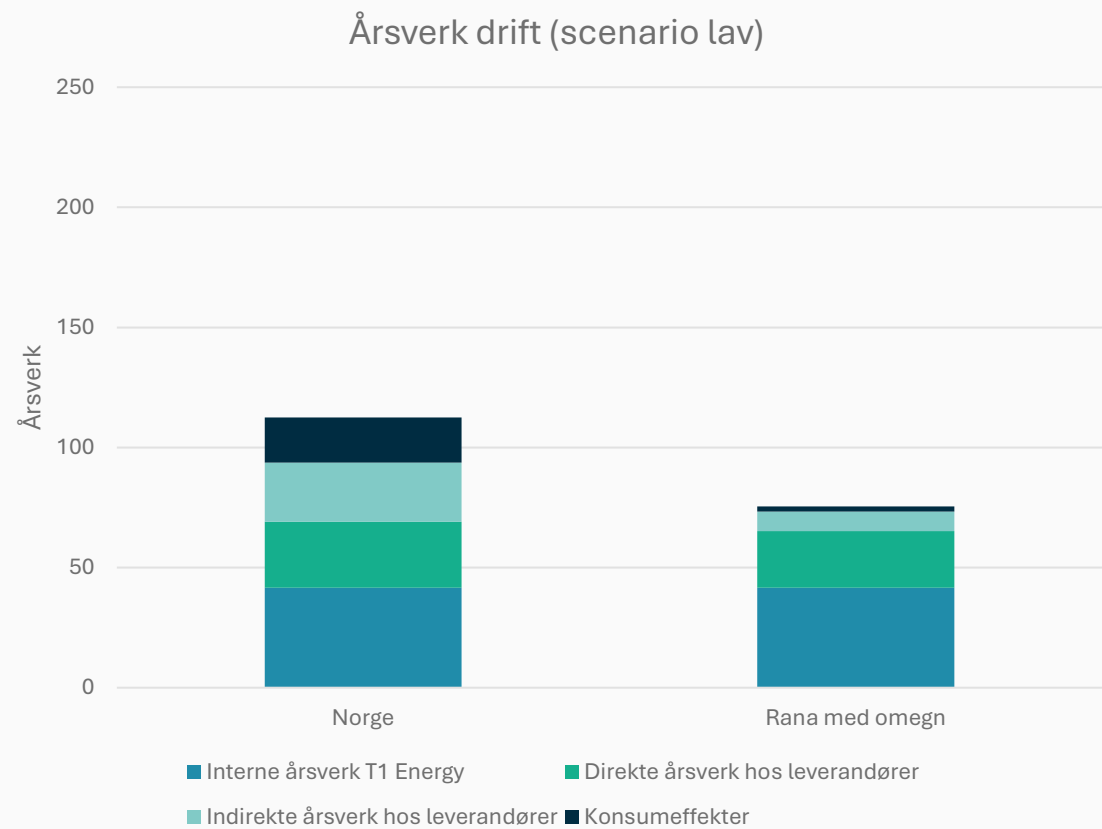

Et datasenter på rundt 50 MW har en relativ forutsigbar kostnadsprofil i et ordinært driftsår. Det som varierer mest er energipris, bemanning og hvor mye av driften som utføres av eksterne. Energikostnadene vil være den klart største kostnadsposten. Deretter følger lønn til de ansatte og teknisk vedlikehold. Andre kostnader relaterer seg til IT & nett, sikkerhet & beredskap, forsikringer, leiekostnader (som inkluderer off.avgifter og eiendomsskatt), kjøling, samt andre administrative kostnader.

Også for driftsfasen er det laget to scenarier som representerer intervaller for driftskostnader.

I Lav-scenariet er det estimert en driftskostnad på 580 mill.kr, mens det i High-scenariet er estimert en driftskostnad på 1,117 mrd. kr. Det er lagt til grunn at kjøp av elektrisitet er en lokal kostnad.

Ringvirkninger i et ordinært driftsår forts...

Ringvirkninger i et ordinært driftsår oppsummert forts...

Lav Scenariet

I Lav-Scenariet ligger det til grunn lokale leveranser/driftskostnader for 340 mill. kr. til drift av datasenteret. Totale driftskostnader er estimert til 580 mill. kr. Beregningene viser at senteret i et ordinært driftsår kan bidra med 113 årsverk i Norge, hvorav 75 i Mo i Rana med omegn. Årsverkene i Rana fordeler seg på 42 interne årsverk på datasenteret, 24 direkte årsverk hos leverandører. 8 indirekte årsverk hos underleverandører og 2 årsverk som konsumeffekter. Det er ikke gjort noen antagelser om størrelse på eventuell innpendling i den første driftsperioden.

Høy Scenariet

I Høy-Scenariet er det lagt til grunn lokale leveranser/driftskostnader tilsvarende 560 millioner. kr. Totale driftskostnader utgjør 1,170 i dette scenariet. Norske årsverk er beregnet til 202 og de lokale i årsverkene i Rana forventes å bli 119.

Skatteeffekter

Det aller meste av kommunenes skatteinntekter kommer i form av inntekts- og formuesskatt fra personlige skatteyttere. Når datasenteret etablerer seg i Rana, vil det kunne bidra til sysselsettingsvekst. Det må også forventes noe befolkningsvekst, noe som vil gi økte skatteinntekter til kommunen.

Siden prosjektet er i en tidlig fase, er det knyttet usikkerhet til hvor mange personer som faktisk vil flytte til kommunen. Det er grunn til å anta at innen enkelte spesialistområder vil være behov for å rekruttere arbeidskraft utenfra. Hver ny innbygger medfører i størrelsesorden 30 000–35 000 kroner i økte frie inntekter til kommunen gjennom inntektssystemet, før justeringer for utgifts- og skatteutjevning.

For driftsfasen er det utført en grov beregning av skattevirkningene. Et estimat på rundt 90 årsverk i Rana er beregnet å kunne gi samlede skatteinntekter i størrelsesorden 21–24 millioner kroner årlig. Skatteinntektene fordeles mellom stat, fylkeskommune og kommune. Av skatt på alminnelig inntekt tilfaller i overkant av halvparten kommunen, mens øvrige skattekomponenter i hovedsak tilfaller staten. Samlet innebærer dette at Rana kommune kan forventes å motta om lag 7-10 millioner kroner årlig i skatteinntekter knyttet til sysselsettingen i driftsfasen. Eventuelle fortregningseffekter og pendling er ikke hensyntatt.

Skatteinntekter knyttet til overskudd fra driften av datasenteret tilfaller i sin helhet staten. Kommunene har ingen direkte andel av denne skatteinngangen. Rana kommune har eiendomsskatt på både bolig og næring. Omfanget av eiendomsskatt fra datasenteret vil avhenge av endelig taksering og er derfor ikke fastsatt på nåværende tidspunkt.

Tilgang til arbeidskraft i Rana

Drift av et datasenter i Mo i Rana vil kreve en relativt spesialisert arbeidsstyrke, bestående av både teknisk fagpersonell og støttefunksjoner. Den største gruppen vil være driftsteknikere og fagarbeidere med kompetanse innen elektro, automasjon, kjøleteknikk og IT-infrastruktur, som har ansvar for overvåking, vedlikehold og håndtering av driftsavvik.

I tillegg vil det være behov for ingeniører og spesialister som sikrer stabil drift av kraft, kjøle og nettverkssystemer, samt personell innen sikkerhet og administrative funksjoner. Driften av datasenteret vil i stor grad være organisert som skiftarbeid for å sikre kontinuerlig drift gjennom hele døgnet. Noe som er godt kjent fra Industrien i Mo i Rana og gir et godt utgangspunkt for rekruttering av lokal arbeidskraft.

Samlet sett vil datasenteret sysselsette en begrenset, men høyt kvalifisert arbeidsstyrke som opererer kontinuerlig for å sikre en stabil og sikker drift av anlegget.

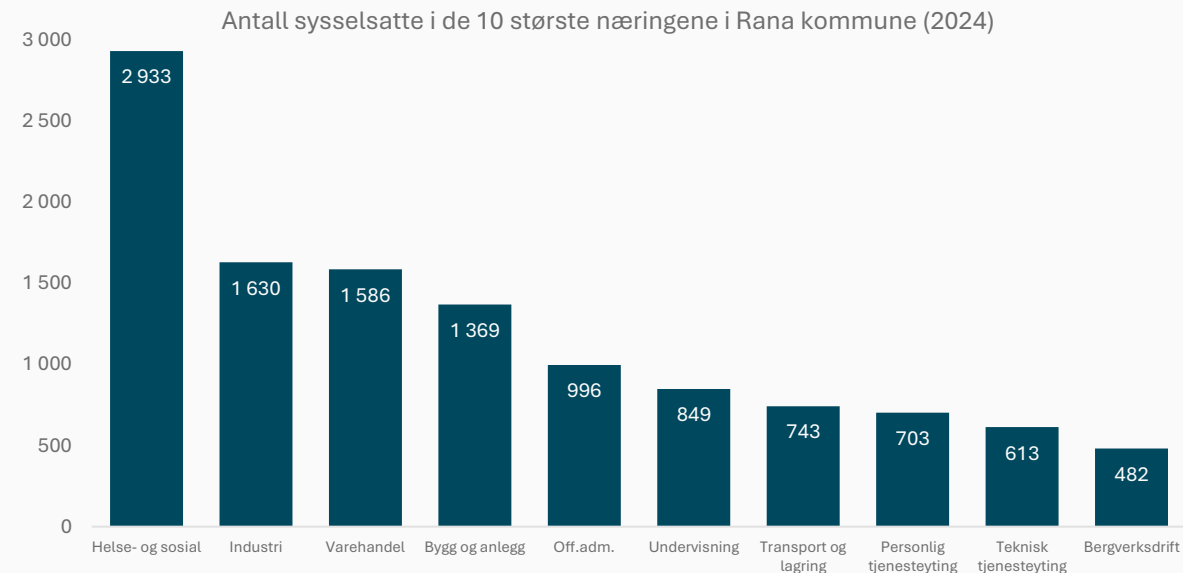

Foto: Unsplash

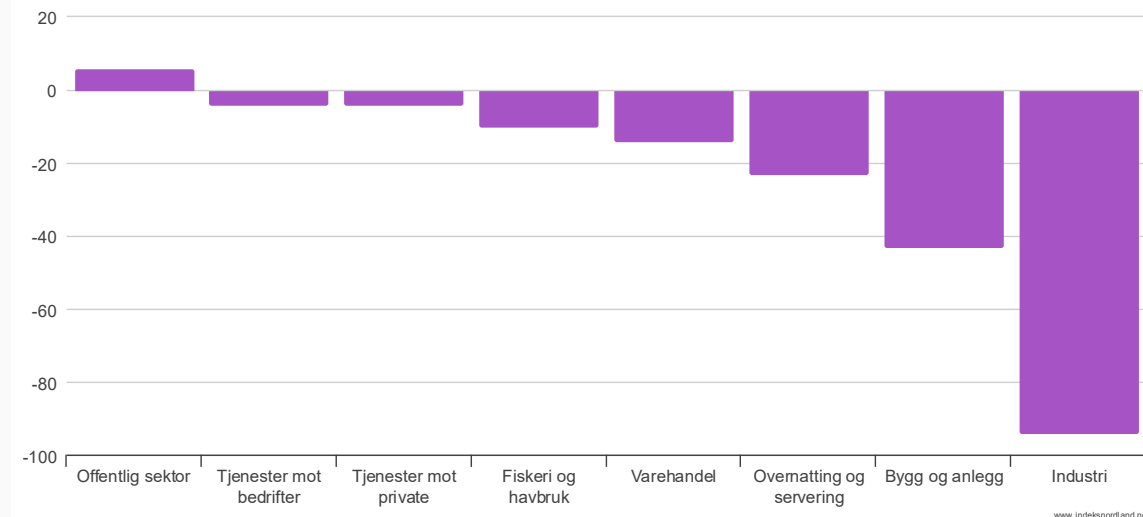
Kompetanse og arbeidskraft på Mo

Rana har 13.605 sysselsatte. Av disse finner vi 1.630 i industrien og 613 i teknisk tjenesteyting. I følge Indeks Nordland falt sysselsettingen i Rana med hele 193 personer i 2025. Bortfallet av arbeidsplasser er i privat sektor. Sterkest nedgang er det i industrien, fulgt av bygg og anlegg. Inn i 2026 har uroen fortsatt for industrien med en rekke permitteringer.

Investeringsnivået for boliger og næringsbygg er også fallende. Det er sterke indikatorer på at det er behov for nye virksomheter i Rana og et mer diversifisert jobbtilbud, i en situasjon der tradisjonell industri presses av internasjonal konkurranse. Etablering av et datasenter kan bidra til økt sysselsetting i Rana.

Jobbskaping, Rana

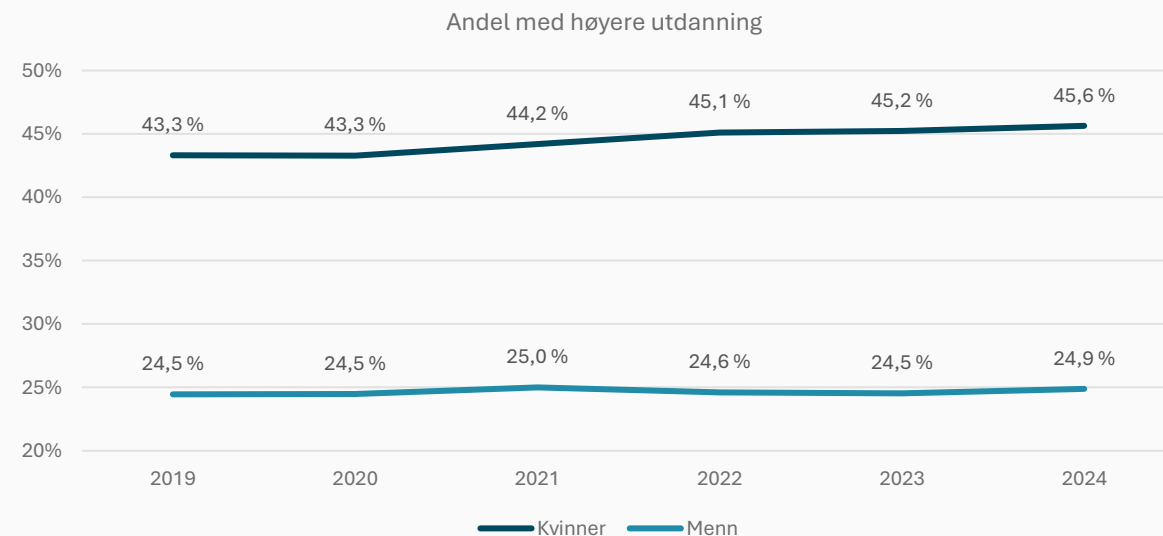
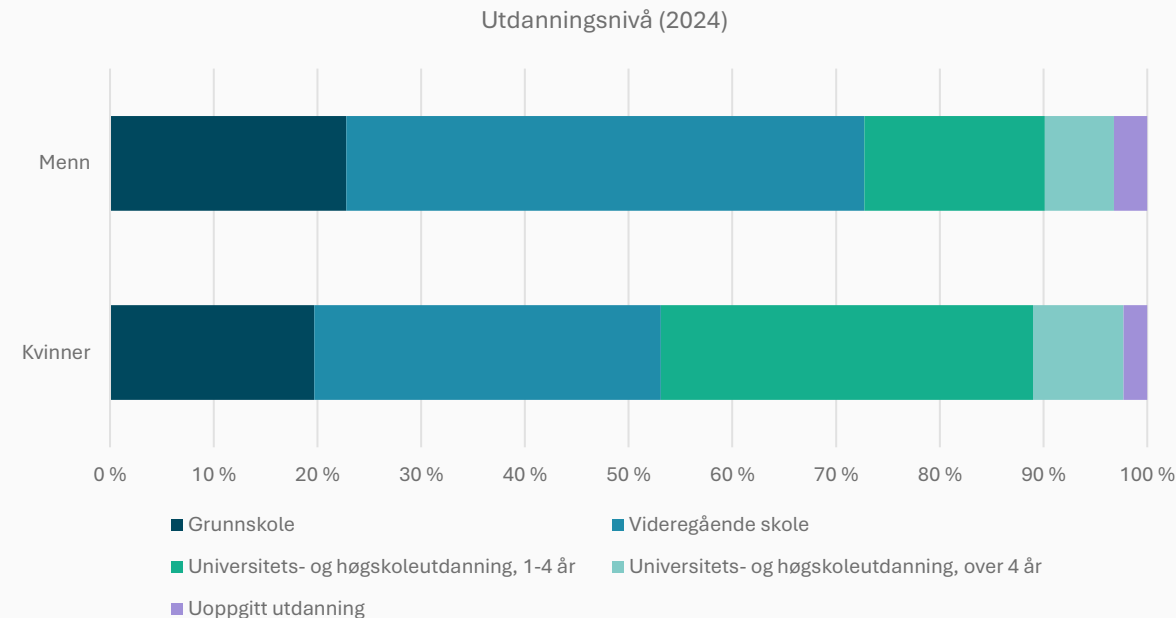

Sysselsattes utdanningsnivå

Datasentre bidrar erfaringsmessig med flest stillinger der det kreves videregående utdanning (ca 60 %). Det vil kreves skiftarbeidere siden anlegget drives hele døgnet. Dette vil være operatører, vedlikeholds-personell og sikringstjenester på døgnbasis. I tillegg vil det være betydelige behov for personell med krav om høyere utdanning (40 %).

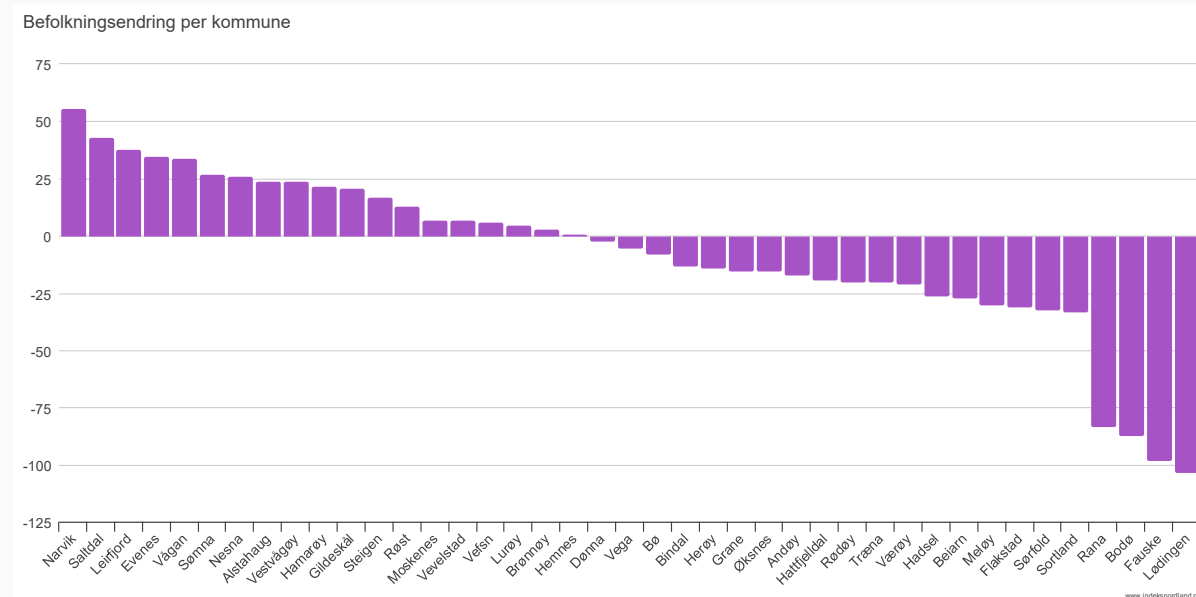
Rana har en betydelig arbeidsstokk med bred industrirelatert fagkompetanse innen relevante fagområder som elektro, industrirørlegging, avansert byggfag, automasjon, kjøling, inneklime, brannsikring og avanserte bygg-sikrings tjenester. Rana har en industrikultur som har god kjennskap til skiftarbeid. Derfor passer etablering av et datasenter godt til lokalt arbeidsstokk, og innpendlings behovet reduseres betydelig sammenlignet med andre lokaliteter der en ikke er del av et større industrimiljø.

Rana har også en betydelig arbeidstokk med høyere utdanning, og mange med industri og it kompetanse. Etableringen passer derfor godt for både kvinner og menn i lokalt arbeidsmarked.

Befolkningsutvikling i Rana

Rana har 25844 innbyggere. Folketallet falt i 2025 med 83 innbyggere. Rana har således både fallende befolkning og fallende sysselsetting. Det er grunn til å anta at krevende konjunkturer for industri og bygg og anlegg påvirker både sysselsettingen i kommunen og utviklingen i folketallet. Tilførsel av nye arbeidsplasser vil erfaringsmessig dempe utflytting, eller skape vekst i folketallet. Rana hadde den fjerde svakest utvikling i folketall i 2025 av Nordlands kommunene.

Behovet for arbeidsplasser i Rana

Etablering av datasentervirksomhet i Giga Arctic vil kunne bidra positivt til arbeidsmarkedet i Rana, både gjennom utbyggingsfasen, med oppdrag for mange lokale bedrifter. Erfaringene fra utbyggingen av Freys CQP og Giga Arctic viste at lokale bedrifter oppnådde betydelige kontrakter i utbyggingen. Utbyggingen vil også skape direkte arbeidsplasser og indirekte etterspørsel etter varer og tjenester i en driftsfase. Det vil også skapes arbeidsplasser som er permanente og stabile, siden det vil være sterkt fokus på drift av en kostbar infrastruktur. Det vil være varige arbeidsplasser knyttet til drift, vedlikehold og tekniske tjenester. Lokal sysselsetting forventes å øke over tid, fordi datasentre over tid har økende behov for vedlikehold og modifikasjoner for å opprettholde effektivitet og oppetid.

Selv om antallet direkte arbeidsplasser i driftsfasen er mer begrenset enn i tradisjonell prosessindustri, peker analyser på at datasentre i stor grad skaper ringvirkninger gjennom leverandørkjeder og tjenesteyting. Dette gjelder særlig innen tekniske fag, service, sikkerhet og drift, samt rådgivning og spesialiserte tjenester.

Etablering av et datasenter i Giga Arctic vil kunne bidra positivt til arbeidsmarkedet i Rana gjennom både direkte og indirekte sysselsetting. Næringen etterspør kompetanse innen elektro, mekaniske fag, automasjon og IT. Dette er fagmiljøer som allerede er godt representert i regionen. Samtidig kan en slik etablering bidra til nødvendig fornyelse i et arbeidsmarked preget av omstilling, og styrke koblingen mellom industri og digital utvikling. Tilgangen til elektrisk kraft med nær avbruddsfri forsyning, gir et ekstra element av trygghet for jobbene som skapes.

Foto: Unsplash

Synergier

Et datasenter vil skape nye arbeidsplasser og gi Rana et bredere arbeidsmarked. Et bredere arbeidstilbud vil gjøre det lettere for familier å kunne flytte til Rana ved at det finnes jobb til to.

Det gjør Rana mer attraktiv for ny industri, ved at Rana får et nytt langsiktig anker i form av en langsiktig høykapasitets investering

Et datasenter åpner for tilgang til spillvarme, noe andre selskaper kan anvende i ny produksjon. Datasenteret vil ta del i et felles energiinfrastruktur og skaper grunnlag for investeringer i kraftnett.

Det skapes lokal forsyningssikkerhet gjennom nye nødstrøms systemer

Det utvikles over tid et lokalt leverandørøkosystem med lokale tilbydere av elektro, kjøling, driftstjenester, sikkerhet, avansert IKT tjenester mm, som over kan utvikle seg til en klynge

Rana får økt digital kapasitet og kobles til nye fiberkabler både mot nord, sør og østover.

Datasenteret kan bidra til å øke flytrafikk inn og ut av den nye flyplassen i Rana og kan være med på å bidra til at Rana kan få et bedre flytilbud.

Andre samfunnsmessige effekter

Datasenteret vil bidra til økt etterspørsel etter teknisk kompetanse, særlig innen elektro, automasjon og IT. Dette kan stimulere til kompetanseutvikling, samarbeid med utdanningsmiljøer og bidra til å gjøre regionen mer attraktiv for arbeidskraft.

Etableringen av et datasenter kan også bidra til å styrke Mo i Rana som lokaliseringsvalg for annen teknologibasert virksomhet. Dette kan gi ringvirkninger i form av nye etableringer og økt investeringsinteresse.

Foto: Visit Helgeland, Build Up Helgeland, Meyerparken i Mo i Rana